

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBROBE

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradsko štev. 17/A. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čerkovnem naročninu za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo K 25. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 9. junija 1921.

Štev. 55.

Industrijci, obrtniki, trgovci-grosisti!

Udeležite se v polnem številu kot razstavljalci ljubljanskega velikega vzorčnega semnja od

13. do 24. avgusta t. l.

Vsa pojasnila, sejmski redi in prijavnice se dobe brezplačno pri uradu »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/II. Rok za prijave kot razstavljalci v Sloveniji je podaljšana do 10. junija 1921.

V zadnjem času so se razširile govorice, da se semenj preloži na mesec september, kar ne odgovarja dejstvu. Semenj se vrši neprekinjeno od 13. do 24. avgusta t. l.

Nova faza italijanskih trgovskih pogajanj.

(Nadaljevanje.)

Rešitev vprašanja obračuna je bila mogoča v treh glavnih varijantah in sicer: ali po določbah San Žermenške mirovne pogodbe, da se obračunajo stare terjatve, iz dobe pred prevratom, po kurzu avstrijske krone dne 30. oktobra 1918 na žiriški borzi, ali da se poravnava izvrši po ključu, kakor je izvedla Italija v zasedenem ozemlju valutno reformo ali pa konečno na način, kakor se je izvedla valutna reforma pri nas.

Prvi način je za obe pogodbeni strani zelo neugoden in radi tega ni bilo pričakovati, da bi ga Italijani predlagali, tem manje mi. Drugi način obračuna konvenira Italijanom in sicer tem bolj za to, ker po storjenih cenitvah pričakujejo, da jugoslovanski dolgovi presegajo njihove in da bo ko-

nečni saldo izpadel njim v prid. Nam ta način obračuna ne prija, ker bi morale naše centrale in denarni zavodi, podjetja in privatniki plačati vsaj tri in pol krat več na ime starih dolgov, kot bi plačali v tuzemstvu in ker so ljudje iz zasedenega ozemlja po večini svoje dolgove poplačali v dobi po prevratu v jugoslovanskih kronah, katere so vsled visokega kurza lire prav po ceni kupili in so naši upniki ta plačila sprejeli. Nasprotno naši državljani niso mogli vsled nasilne devalvacije krone plačati dolgov v Italiji, odnosno zasedenem ozemlju, ker so deloma pričakovali vedno prerokovani padeč lire, deloma pa so pričakovali od pogajanj ugodno rešitev tega vprašanja.

Važno je vprašanje prenosa zemljiškega hipotekarnega kredita jugoslovanskih zavodov, ki je bil dovoljen na zemljišča in posesti na Primorskem, dalje v okrajih bivše Kranjske, ki so pripadli Italiji, namreč Postojnskem in Sežanskem na eni strani iz dobe pred okupacijo ter eventualnimi krediti italijanskih zavodov, dovoljenimi na nepremičnine v logaškem okraju, ki je na podlagi Rapalske pogodbe pripadel Jugoslaviji. Za obračun teh se imajo ustanoviti posebne institucije, ki bodo likvidirale te odnošaje. Glede odnošajev podružnic naših podjetij v Primorju k svojim centralam v Jugoslaviji in obratno so Italijani obljubili na papirju vse polno prostosti in enakopravnosti, vendar smo v praksi videli, kako izgledajo te obljube.

Toda Italijani se ne nameravajo zadovoljiti s temi zahtevami. Oni hočejo direktne telefonske zveze preko Slovenije z Avstrijo in severnimi deželami in sicer na obstoječih vodih, zahtevajo, da se jim mora vrniti stroške za upravo in okupacijo ozemlja, ki so ga nam po rapalski pogodbi od-

stopili. Te njihove zahteve so odločno pretirane in iz političnih razlogov skoro nesprijemljive. Kakor je iz sedanjega položaja pogojan razvidno, bodo naloge naših zastopnikov zelo težke, ker za vsem stoji več ali manj dana baza rapalske pogodbe. Želeti bi bilo le, da se naše strokovne korporacije zelo intenzivno poprimejo dela in v vsakem oziru podpirajo našo delegacijo s podatki in nasveti, da se posledice italijanskih zahtev vsestransko prouči. Politična situacija ni več taka, da bi morali gospodarsko pogodbo podpisati brez ugovora kot rapalsko.

Italijani, ki so s tem računali, so nad našo renitenco nekoliko ozlovoljeni in razočarani.

(Dalje prihodnjič.)

Obrtni dan v Ormožu.

V nedeljo, dne 5. junija se je vršil ob mnogobrojni udeležbi trgovstva in obrtnišva iz celega ptujskega in ljutomerskega okraja obrtni dan v Ormožu. Shod je otvoril v imenu trgovskega in obrtnega društva v Ormožu predsednik gd. Rakuša, ki je pozdravil došle zborovalce in goste. V imenu mesta Ormoža je pozdravil zborovalce gd. župan notar dr. Strelec. Nato je bil za predsednika zborovanja izvoljen gd. I. Zadravec iz Središča. Shoda so se udeležili za Zvezo obrtnih zadrug gd. E. Franchetti, za Zvezo trgovskih gremijev in zadrug I. Mohorič, za Obrtno društvo in Zvezo štajerskih obrtnih zadrug v Celju gd. I. Založnik, dalje zastopnik glavarstva v Ptujju gd. komisar Forčesin, nadzornik obrtnonadaljevalnih šol gd. ing. Förster in za obrtno društvo v Kranju gd. Kobal.

Prvi poročevalec I. Mohorič je v daljšem govoru informiral o najvažnejših aktualnih vprašanjih na polju

izjednačenja davčne zakonodaje, o naši carinski politiki in carinski administraciji ter ureditvi prometa. Podrobneje se je bavil z načrtom novega prometnega davka, ki je za mallega obrtnika zelo težko breme, razpravljal je dalje o potrebi izgraditve nekaterih železniških zvez, ki so nam vsled nenaravne severne državne meje postale neobhodno potrebne, predvsem železniške zveze z Ljutomerom, s Prekmurjem in pa med Krapino, Golubovcem in Rogatem. Nato je pojasnil namen nove uvozne carinske tarife špecižno za naše obrtništvo. Predlagal je rezolucijo, ki je bila soglasno sprejeta: Vlada se pozivlja, da čimprej prične z gradnjo železniške zveze Ljutomer—glavna proga, dalje Ljutomer—Murska Sobota in Krapina—Rogatec.

2. Da izgradi čimprej sistem direktnih davkov, ki morajo davčno breme brez gospodarsko neutemeljenih izjem porazdeliti enako na vse sloje; da zopet vzpostavi davčne komisije, obnovi kontingent in polagoma likvidira povojni konjunkturalni davek in izvozno carino.

Nato je sledilo poročilo gd. E. Franchettija o socialno-obrtnih zadevah. Obširno je slikal razvoj vprašanja okrajnih bolniških blagajn in socialnega zavarovanja delavcev ter kritiziral hibe, ki so se dosedaj v tem oziru zgodile in katerih posledice bremenijo v znatni meri naše obrtništvo. Poročal je o zadevnih anketah pri poverjeništvu za socialno skrbstvo in ventiliral vprašanje obligatornega bolniškega in starostnega zavarovanja mojstrov in njih rodbin, ki se je izkazalo zelo potrebno in je dosedaj le fakultativno. Predlagal je v ta namen rezolucijo, da se poverjeništvu za socialno skrbstvo pozivlja, da odobri izpremembo pravil centralne bolniške blagajne v Ljubljani in nje-

Poslovanje Uprave za zaščito industrijske svojine.

(Nadaljevanje.)

Patentni odvetniki in patentni inženjerji pa morejo vršiti prijave samo za posle, ki so tehnične vsebine. Zastopstvo v slučaju sporov je pridržano odvetnikom (advokatom). V sporu bo patentni odvetnik ali patentni inženjer samo pomočnik v tehničnih zadevah zastopnika, ki je po zakonu za to legitimiran. In ker je tehnično vprašanje posebno v patentnih sporih navadno spojeno s pravnim vprašanjem, bo naloga patentnega odvetnika, oziroma patentnega inženjerja, da poleg odvetnika, ki zastopa pravno stran, pojasni tehnično stran predmeta. Komplikovana vprašanja, ki se pojavljajo čestokrat v sporih glede prava industrijske svojine opravičujejo popolnoma intervencijo pravnega in tehničnega zastopnika in se bo ta dvojna intervencija upoštevala pri odmeri stroškov.

V zvezi z zastopanjem je tudi ustanova tolmačev. Pravo industrijske svojine navadno ni omejeno le na eno državo, ampak uživa zaščito, posebno, če je večjega pomena, tudi v drugih državah. Radi tega je navada, da se patent ali drugo pravo industrijske svojine, zaščiteno v neki državi prijavlja tudi v drugih sosednjih ali tudi prekomorskih državah. Da se

olajšajo medsebojni odnošaji držav sklepajo se posebne pogodbe. Najvažnejša je mednarodna unijska pogodba za zaščito industrijske svojine, sklenjena v Parizu 20. marca 1883, revidirana v Washingtonu, h kateri je pristopila tudi naša država z veljavnostjo od 26. februarja 1921.

Mednarodni odnošaji na polju zaščite industrijske svojine zahtevajo, da imajo uprave, ki se bavijo z zaščito predmetov industrijske svojine, ali stalno osoblje, ki obvlada razne tuje jezike, da more originalne prijave drugih državljanov razumeti, ali pa da se omogoči potrebni prevod listin na naš jezik. Naša država zahteva overovljeni prevod v slučaju, da se predloži s prijavo priloga v tujem jeziku. Velike težave so nastale glede možnosti takih overovljenih prevodov. V Beogradu se delajo prevodi iz nekaterih jezikov pri ministrstvu zunanjih zadev. Ali ker ima ministrstvo samo majhno število oseb, za ta posel sposobnih, je izdal minister trgovine in industrije posebno naredbo z dne 23. decembra 1920, ki je izšla v »Službenih novinah« 8. februarja 1921 (br. 28) pod naslovom »Pravilnik o postavljanju tolmačev pri upravi za zaščito industrijske svojine«. Po ti naredbi lahko postane tolmač uprave vsak državljan, ki govori perfektno tuj jezik in proti kateremu ne obstaja ovira, navedene v pravilniku. Tolmač se lahko postavlja tudi zunaj Beogra-

da, on ni vezan na posebno bivališče, ampak lahko opravlja svoj posel kjerkoli. Predno nastopi svoj posel mora v roke predsednika uprave položiti prisego in podpisati register, ki se vodi pri upravi, in pritisniti svoj pečat. Ali na prošnjo dotičnega tolmača se lahko za prisego in podpis registra delegira pokrajinska vlada ali druga državna oblast. Takse, ki se plačajo za postavljanje tolmačev so razvidne iz zgoraj navedene naredbe.*

Tolmači so potrebni ne samo za nemški, francoski in angleški jezik — največ tujih prijav je v teh jezikih — ampak tudi za španski, danski, ogrski, italijanski, norveški, poljski, portugalski, švedski, čehoslovaški, rumunski, bolgarski, grški, turški in celo japonski jezik, kajti z vsemi temi narodi smo v mednarodni zvezi in moramo v slučaju potrebe biti v stanju, da razsodimo, ali pri upravi podana prijava odgovarja prvotni prijavi v domači državi.

Za uspešno delo tolmačev je potrebno ne samo popolno znanje tujega in našega jezika, ampak tudi splošna izobrazba, tako da dotičnik razume vsebino listin, ki jih prevaja. V

* Naredba je publicirana v »Glasniku uprave za zaščito industrijske svojine« št. 2. Glasnik in druge publikacije uprave se dobivajo pri knjigarni Schwentner v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

poštev pridejo razven izvodov raznih registrov, posebno patentni spisi, torej opisi večinoma tehnične vsebine, tako da bi bili za posel tolmačev uprave v prvi vrsti poklicani tehnično izobraženi ljudje.

Ni treba navesti, da bo tudi za tehnično izobraženega človeka, ki je vsled pomanjkanja tehničnih visokih šol v jugoslovanskih krajih dovršil svoje študije v tujih državah, deloma jako težko najti primeren domači izraz za nenavadne pojme tehničnega značaja. Zato bo treba zraven prevedenega izraza v domačem jeziku navesti tudi izraz v tujem jeziku.

Tehnična terminologija v našem jeziku se ne bo ustvarila čez noč, ampak bo potrebovala, kakor vsaka druga znanost, primerne časa. Vsak poklican faktor, v prvi vrsti univerze, bodo pripomogli v občem interesu, da se tehnična terminologija izjednači in razvije.

Poslovanje pri upravi za zaščito industrijske svojine se razvija na način, ki kaže zadovoljiv napredek. Uprava je prejela do konca marca t. leta 750 patentnih prijav (13 meseca januarja, 33 meseca februarja in 704 meseca marca), 251 prijav žigov (43 meseca januarja, 50 meseca februarja in 158 meseca marca) in 15 prijav vzorcev in modelov, ki so dospele šele meseca februarja in marca.

(Dalje prihodnjič.)

Sprejema vloge
na hranilne knjižice
žiro in druge vloge
po najugodnejših
pogojih.

Jadranska banka

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien,
Zadar, Zagreb.

Izvršuje vse bančne
posle po najugod-
nejših pogojih.

Poslovne zveze z vsemi večjimi
kraji v tu- in inozemstvu.

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

je prvovrstne kakovosti in
ca 20 % ceneje kot enako-
vredno importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

Tovarna olja in firneža

Zabret & Ko.

Britof pri Kranju (Slov.).

Skladišče: Beograd, Novi Sad.

NAJCENEJE.

Proizvaja jedilno laneno olje,
tehnično laneno olje, prva
laneni firnež, lanene tropine
in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzjavni: ZABRET, KRANJ.

Medić, Rakovc & Zankl, prej: A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.
Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.
Fini kopalov lak
za znotraj.

SUPERFINE COPAL
BODY VARNISH.
Lak za kočije, najfin.
FINE COPAL CAR-
RIAGE BODY VARNISH.
Lak za kočije, fini.

PALE FLATTING
VARNISH SPRF.
Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING
VARNISH UNIVERSALE
Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL
VARNISH FINE.
Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL
VARNISH SPRF.
Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE
FLUID
Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE
FLUID.
Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT
VARNISH.
Lak za kožijske stalke,
najfinejši.

Priznana najboljša in
zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, silkar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči
predmeti.

„MERA KL“.

Lak za pode.

„MERA KL“.

Linoleum lak za pode.

„MERA KL“.

Emajlni lak.

„MERA KL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK
VARNISH.
Lak za gvozdje, Japan.

FINE JAPAN BLACK
VARNISH.
Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK
VARNISH
Japan. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK
VARNISH.
Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE
Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.
Terebina temna.

DAMAR VARNISH.
Damarov lak.

ENAMEL VARNISH
WHITE
Emajl beli.

ENAMEL VARNISH
BLUE, RED, GREEN.
Emajl moder, rdeč,
zelen.

FINE ENAMEL
VARNISH WHITE.
Emajl beli, izredno fini.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER
Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Najceneje in dobro kupite
bencin

petrolej
strojno olje
tovot-mast
karbolinej
kolomaz

pri Dravogradski rafi-
neriji mineralnega olja
MARIBOR.

Underwood

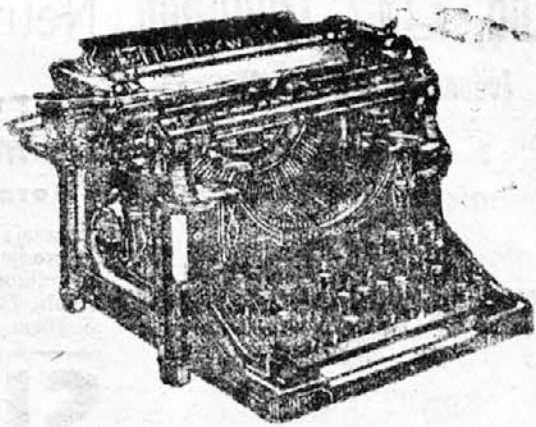
najboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizbrljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Kot generalni zastopniki za Slovenijo, vstevši
Prekmurje in Medjimurje
Mineralne rafinerije, delniške družbe na Reki

ponudimo po najnižjih cenah in prvovrstni kakovosti, pri manjšem od-
jemu iz komisijske zaloge v Celju, ter v celih vagonih iz tovarne na Reki:
Gasolin, ligroin, lahki, srednjetežki in težki bencin, nadomestek
terpentina, petrolejski rafinat, olje za pogon Dieseljevih motorjev,
vulkansko olje za osi železniških vozov, olje Batsching, olje za
vretena, vse vrste rafiniranih in destiliranih lahkih in težkih ma-
zilnih olj, olje za cilindre in automobile, tovotovo mast, parafin,
sveče, koks in asfalt.

Zveza slovenskih trgovcev v Celju.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. - Rezerve okrog 6,000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulančneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.